

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Această carte a apărut cu sprijinul
LITERATURE IRELAND.

RODDY DOYLE ZÂMBEȘTE

Traducere din engleză și note de
IRINA HOREA

HUMANITAS
fiction

Redactor: Raluca Popescu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Marilena Vasile
DTP: Dragoș Dumitrescu, Veronica Dinu

Tipărit la Livco Design

RODDY DOYLE

SMILE

Copyright © 2017 by Roddy Doyle

All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2020, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DOYLE, RODDY

Zâmbește / Roddy Doyle; trad. din engleză și note de

Irina Horea. – București: Humanitas Fiction, 2020

ISBN 978-606-779-648-3

I. Horea, Irina (trad.; note)

821.111

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0723 684 194

Lui Dan Franklin

De câteva ori m-am postat la bar, dar n-am vrut ca barmanul să creadă că aveam nevoie de cineva cu care să stau de vorbă. Așa că mi-am ales un loc într-un colț, lângă o fereastră, însă barmanul tot dădea târcoale, trecea pe lângă mine ca din întâmplare, căutând pahare goale și întrebându-mă dacă doresc ceva de băut sau ce cred despre faptul că Brazilia o încasează rău de la Germania, sau că Garth Brooks¹ nu vine pe Croke Park². Încercam să mă văd din locul de unde mă privea el. Nu se poate să fi arătat atât de rău – atât de însingurat sau de trist. Sau de neglijat. Nu mi-a trecut niciodată prin minte că ar putea fi gay. Eu aveam cincizeci și patru de ani. Prea bătrân ca să devin și eu gay.

Mai era un local, Blue Lagoon, ceva mai departe, la celălalt capăt al străzii. N-am intrat, dar, uitându-mă de-afară, nu-mi plăcea cum arată. Mereu prea plin. Familii, cupluri, grupuri de bărbați care păreau să discute serios despre rugbi.

O aud.

1. Cântăreț și compozitor american.

2. Cel mai mare stadion din Irlanda.

Pe soția mea.

— Maturizează-te, Victor.

Prin urmare, n-am mai șovăit, am hotărât că Donnelly's va fi localul meu. Până atunci n-avusesem vreunul cu adevărat. În apropierea fostei locuințe (cea pe care tocmai o părăsisem) erau vreo trei sau patru, puteai ajunge la ele pe jos, dar nu mă lipisem de nici unul. De-a lungul anilor, fusesem de câteva ori în fiecare din ele, dar nu cred să fi intrat vreodată de unul singur. De fiecare dată mă însoțise Rachel.

Mă duceam în locul ăsta nou în fiecare noapte – adică în fiecare seară. La început, a trebuit să mă forțez s-o fac, parcă ar fi fost vorba de sala de gimnastică ori de biserică. Mergeam acasă – acasă! –, găteam ceva, mâncam, apoi o porneam glonț spre crâșmă. Ca să beau în tihnă o halbă. Luam și o carte cu mine sau iPad-ul.

Donnelly's.

Un nume bun, de modă veche, pentru o crâșmă. Locuiam din nou aproape de mare și, în drum spre noua locuință, trecusem prin dreptul localurilor pe care le știam din copilărie. Schooner, Pebble Beach, Trawler. De la noua mea adresă, ajungeam la ele cu mașina ori după o bună bucată de mers pe jos, ceea ce nu mă tenta câtuși de puțin. Sau se găseau prea aproape de locul unde crescusem. Ceea ce ar fi fost trist, un bărbat de vârsta mea să se întoarcă la un fel de versiune zbârcită a propriei copilării. Să caute din priviri fetele la care visase în urmă cu patruzeci de ani. Și să le găsească.

Donnelly's avea să fie localul meu. M-am antrenat să-l simt al meu. Am ciulit urechile ca să prind numele

celor din personal. Barmanul meu, care servea în majoritatea serilor când mă duceam acolo, se numea Carl. Sau Carlo, cum îi spuneau bărbații și femeile care păreau să-l cunoască destul de bine. Eu m-am limitat la Carl.

- Cum stă treaba?
- Nu prea rău, Carl.
- Aceeași carte.
- E groasă. Aproape am terminat-o.
- Bună?
- Merge.
- Despre?
- Stalin.
- Un adevărat nemernic.
- Dumnezeu, da.
- Mai rău ca Hitler. Așa se zice.
- Un monstru.
- Cine câștigă azi?
- Costa Rica.
- Așa ziceți?
- Am pariat una de cinci.
- Cota?
- Șase la unu.
- Nu-i rău pentru o cursă de doi cai.
- Așa m-am gândit și eu.
- O să-i încurajăm.

Treaba cu pariurile era, și ea, o noutate. Sau poate doar mă prefăceam că mă apucasem de pariuri. Nu pariasem nimic pe Costa Rica. Nu mă pricepeam neam la cai sau ogari, în schimb pariam când și când o bancnotă de cinci la fotbal. Pe câștigător, uneori pe scor.

Era o casă de pariuri Paddy Power chiar lângă local. Devenise parte din ritmul meu zilnic – câteodată chiar și numai pentru că treceam prin dreptul casei și mă uitam la pronosticurile Cupei Mondiale, afișate în vitrină. Un alt colț al noului meu cămin.

Mă mutasem în vară, prin urmare totul se petrecea la lumina zilei. Trezirea, plecarea de-acasă, întoarcerea acasă, urcatul scârilor, deschiderea unei ferestre, pregătirea cinei, mersul agale până la Donnelly's. La lumina zilei, o cârciumă este un cu totul alt loc – nu e chiar cârciumă. E un moment bun să începi ceva, un moment bun să inaugurezi. Ședeam așa o vreme și priveam cum se transformă încăperea în cârciumă. Salutam din cap oameni pe care-i mai văzusem.

— Ce căldură.

— Incredibilă.

Locuința – clădirea pe dinafară – îmi amintea de vechea mea școală primară. Chiar și parcare din față arăta ca o curte de școală părăsită. Lemnul ușii principale avea urme de putrezeală acolo unde se scorojise vopseaua. Geamul fusese securizat cu plasă de sârmă. Până la primul etaj, scara era destul de lată cât s-o poată coborî și urca în fugă cete de băieți. Și mai era ceva cu lumina ce pătrundea dimineața prin fereastra înaltă din casa scării – parcă vedeam scara școlii din urmă cu mai bine de patruzeci de ani. Nu era o senzație neplăcută.

Vechea mea școală primară se găsea la vreo trei kilometri depărtare, nu mai mult. Gimnaziul, încă și mai aproape.

Locuința era OK. Decisesem acest lucru aproape imediat, chiar dacă era complet goală – făcusem o vizită mulțumită agentului imobiliar, o tinerică drăguță, de douăzeci și ceva de ani, care-mi dăduse drumul înăuntru. Avea să fie în regulă.

— Proaspăt zugrăvită, am zis eu.

— Da.

— Sânge pe pereți, cumva?

M-a privit ca să se asigure că glumesc. Eu unul nu eram sigur că glumesc. Dar ea a zâmbit.

— A fost necesar, mă rog. Primeneală.

— În regulă.

M-am întrebat dacă precedentul chiriaș murise acolo. În zona de bucătărie a încăperii mari sau în dormitorul unde aruncasem o privire. Sau în baie. Dar n-am pus întrebarea. Știam că ar fi sunat sinistru. Și, de fapt, nici nu-mi prea păsa.

— O iau, am zis.

— A, excelent.

— Sunt primul tău client?

— Al patrulea.

— Tatăl tău se ocupă de afacere?

— Nu.

— Scuze. Întrebare aiurea.

— E-n regulă.

Erau două ferestre. M-am uitat afară pe una dintre ele și am văzut parcare, grilajul scund, copacii, casele de cărămidă roșie de peste drum.

Am arătat în jos.

— Pisici, am zis.

Două – ba trei – ședeau sub un Renault care, după cum arăta, nu fusese mutat din loc de multă vreme.

— Sunt peste tot, a zis ea.

Stătea lângă mine.

— Dar nu fac nimic, să știți.

— Super.

M-am mutat două zile mai târziu. Am adus un pat din casa veche și radioul Roberts care fusese în dormitorul nostru. Hainele pe care le voiam umpleau un geamantan. Soră-mea mi-a cumpărat o masă de bucătărie și două scaune. M-am dus cu mașina până la Swords și am cumpărat un televizor, iar de la Harvey Norman's, un fotoliu și un frigider. M-am dus până la SuperValu și am cumpărat tot felul – cafea, pliculețe de ceai, supe, mere, banane, detergent de vase, praf de curățat, detergent de rufe, pâine neagră, o baghetă, roșii, sare – pe care le-am pus în trei pungi din cele mari de-ale lor. Am umplut pe jumătate noul frigider și am aranjat celelalte lucruri pe rafturile din colț. Am pus sarea pe masă și am început prima mea listă de cumpărături.

Piper etc.

M-am instalat în fotoliu și am urmărit meciul Germania-Ghana – și m-am simțit fericit. Am stabilit că mă învecinam cu prostituate. Înainte să văd vreo vecină. Era ceva cu blocul ăsta; când nu era școală – adică atunci când nu mă aflam pe scară –, avea un aer est-european, de epocă sovietică. În prima noapte, când îmi scoteam pantalonii, am auzit râsete deasupra, râdea o femeie. Era plătită să râdă. Ceea ce avea oarece sens. Îmi împătureauam pantalonii, dar trăiam periculos. În

spatele liniilor inamice. Undeva în clădire se găsea curva cu inimă de aur care mă aștepta. Va vedea ceea ce soția mea n-a putut să vadă și mă va fute. Pe gratis. Și va găti pentru mine. Sau mă va lăsa să gătesc pentru ea. *Piper etc.* O să ne uităm la fotbal din pat. O s-o ascund de peștele ei. O să-l pun pe fiul meu să-l bată mă.

Eram de trei zile acolo, coboram scara ca să mă duc la noul meu local, când dau cu ochii de primul vecin. Urca scara, târa după el o sacoșă de umăr, ca un școlar mătăhălos cu început de chelie. M-a privit și a dat din cap. Deși cu vreo douăzeci de ani mai tânăr decât mine, era lac de sudoare.

— Grozavă vreme, am zis eu.

N-a răspuns. Înainte să trag de ușa de la intrare, am auzit o ușă deschizându-se, a lui – n-a ciocănit; nu vizita o prostituată.

A doua zi dimineața, mi-am zărit prima femeie. Priveam pe fereastră la pescăruși. Cineva lăsase deschis capacul unuia dintre tomberoanele negre – un pescăruș pescuise carcasa unei găini și o scăpase pe jos. Trei pescăruși se băteau acum pe ea, iar o altă bandă ataca tomberonul. Pisicile erau sub Renault, așteptau. Un taxi a intrat pe stradă și a oprit. Zăbava obișnuită, o portieră din spate s-a deschis și dinăuntru s-a ivit un picior desculț, după care și restul femeii a coborât din mașină. S-a rezemat de grilajul scund și și-a încălțat pantofii, răstimp în care taxiul s-a depărtat încet în susul străzii. Femeia s-a îndreptat de spate și a intrat în parcare. Era tânără – foarte tânără. Mai cu seamă genunchii arătau foarte tineri. Mergea ca și când ar fi

fost ușoară ca un fulg. M-am retras – n-am vrut să mă zărescă uitându-mă la ea. Am remarcat însă că avea un aer fericit. Am auzit ușa din față, nimic altceva. Era fiica unei prostituate – așa am decis. Se bucura de șansele pe care maică-sa nu le avusese niciodată.

În parcare, găina parcă explodase. Lupta între pescăruși devenise o bătălie majoră pentru aripi și oase. Gălăgia pe care o făceau – întotdeauna mi-a plăcut. M-am uitat la pisici. Nu se clintiseră, însă erau mai încordate, gata de atac. Deasupra mea s-a deschis o fereastră.

— Cărați-vă dracu'...!

Un bărbat. Învățase cuvintele destul de recent. De ce nu urlase ceva în propria lui limbă? m-am întrebat eu. Mai bine că n-a făcut-o! Ceea ce tocmai văzusem și auzisem era grozav – pescărușii, pisicile, fata, genunchii ei, strigătul. Minunat! N-aveam cui spune asta, dar nici că-mi păsa.

M-am uitat la telefon; șase fără douăzeci.

Lapte – cutie mică.

Saci de gunoi.

— Victor?

Mi-am ridicat privirile când mi-am auzit numele, dar n-am zărit nimic. Ședeam lângă ușa de la intrare, rămasă deschisă, iar lumina ce pătrundea prin ea era o folie compactă între mine și persoana care vorbise. Ochii îmi lăcrimau puțin – nimic neobișnuit. Adeseori simțeam că mi se topesc încet în cap.

— Am dreptate?